

Fundusze unijne na finiszu?

Mimo, że do końca obecnego okresu tzw. programowania (plan budżetowy UE na lata 2007-2013) zostało już niewiele czasu, nadal jeszcze można korzystać z rozmaitych źródeł finansowania z UE, w tym także w obszarze, który najbardziej interesuje osoby korzystające z informacji europejskiej – dotacji na założenie własnej działalności gospodarczej. W poniższym biuletynie znajdą Państwo informacje o:

- dotacjach na założenie działalności gospodarczej,
- innych możliwościach wsparcia projektów,
- przydatnych linkach do stron www poświęconych przedsiębiorczości w UE, przepisom, przetargom, dotacjom itp.,
- dobrych praktykach.

I. Dotacje na założenie działalności gospodarczej

Najpopularniejszym działaniem, z którego można otrzymać pieniądze na założenie własnej działalności gospodarczej są środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego/działanie 6.2 POKL.

1. Dotacje z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”¹

Do kogo przede wszystkim skierowane jest wsparcie?

- osób, które pozostają bez pracy przez okres co najmniej kolejnych 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat,

¹ <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/PoradnikBeneficjenta/PoKL/Strony/6.2-Wsparcie-oraz-promocja-przedsiębiorczosci-i-s.aspx>

- kobiet (w tym powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci),
- osób do 25 roku życia,
- osób niepełnosprawnych,
- osób po 45 roku życia,
- osób zamieszkujących gminy wiejskie i miejsko-wiejskie,
- mieszkańców miast do 25 tys. mieszkańców zamierzających podjąć zatrudnienie w obszarach niezwiązanych z produkcją roślinną i/lub zwierzęcą.

Osoby zakładające własne firmy mogą ubiegać się o 40 tys. zł dotacji. Wsparcie na założenie firmy jest pomocą bezzwrotną, pod warunkiem że przedsiębiorstwo przetrwa na rynku rok. Przedsiębiorca, który założy firmę za środki z UE, przez pół roku może dodatkowo otrzymywać tak zwane wsparcie pomostowe w wysokości nieprzekraczającej kwoty płacy minimalnej. Osoby te składają oświadczenie o nieprowadzeniu zarejestrowanej działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy poprzedzających przystąpienie do projektu.

Osoba starająca się o dotację musi zgłosić udział w projekcie do podmiotu, który znalazł się na liście rankingowej projektów, jakie otrzymały dofinansowanie z instytucji pośredniczącej (w przypadku Wielkopolski jest to Wojewódzki Urząd Pracy). Są to najczęściej firmy doradczo-szkoleniowe, organizacje pozarządowe, inkubatory przedsiębiorczości, instytucje otoczenia biznesu, samorządy, szkoły wyższe, które w drodze konkursu złożą wniosek o dofinansowanie projektu w danym regionie.

Podmioty te, są odpowiedzialne za rekrutację uczestników do projektu, zapewnienie im szkoleń i doradztwa oraz wybór osób, które staną się ostatecznymi beneficjentami, tzn. które otrzymają dotację.

Warunki rekrutacji są określone przez firmę, która ją przeprowadza. Rekrutacja odbywa się na podstawie przesłanych wniosków aplikacyjnych. Formularz można pobrać ze strony internetowej operatora projektu bądź w jego biurze. Następnie należy go wypełnić i złożyć we wskazanym miejscu i czasie. Przed złożeniem wniosku trzeba zapoznać się z dokumentacją konkursową, którą każdy z operatorów zamieszcza na swojej stronie internetowej. Operatorzy zapisują w nich szczegółowe, właściwe tylko dla siebie, zasady rekrutacji. Regulamin może też zawierać inne istotne informacje, np. wykluczenia.

Ocena zgłoszeń odbywa się w dwóch etapach. Najpierw dokonywana jest ocena formalna wniosku. Standardowo sprawdzane jest przede wszystkim to, czy kandydat spełnia tzw. kryteria dostępu (czy mieszka na terenie powiatu, który jest objęty zasięgiem danego projektu szkoleniowego itp.). Drugim etapem oceny wniosku jest ocena merytoryczna. Zazwyczaj dokonuje jej kilkusobowa komisja. Oceniane jest wykształcenie, doświadczenie zawodowe, dodatkowe kwalifikacje i umiejętności związane z profilem planowanej działalności. Autorzy wybranych zgłoszeń często zostają poddani testom predyspozycji psychologicznych

do prowadzenia działalności gospodarczej. Z kandydatem zwykle przeprowadzana jest także rozmowa kwalifikacyjna. Na podstawie uzyskanej punktacji tworzone są listy rankingowe, które firmy-beneficjenci mają obowiązek zamieszczać na swoich stronach internetowych. Osoby, które zakwalifikują się do projektu, podpisują deklarację udziału w nim i zostają dopuszczone do dalszego postępowania. Obejmuje ono szkolenia z zakresu przedsiębiorczości oraz indywidualne i grupowe doradztwo dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej. Czas trwania i intensywność szkoleń różnią się w poszczególnych przypadkach.

Wspólnym elementem szkoleń organizowanych przez wszystkich beneficjentów jest przygotowanie przyszłych przedsiębiorców do samodzielnego napisania biznesplanu. Właśnie na podstawie oceny biznesplanu zapada decyzja o przyznaniu, bądź odmowie przyznania unijnej dotacji uczestnikowi szkolenia. Po odbyciu cyklu szkoleń i przygotowaniu indywidualnego biznesplanu uczestnik szkolenia składa we wskazanym terminie wniosek o przyznanie mu dofinansowania wraz z biznesplanem oraz z wymaganymi przez instytucję szkolącą załącznikami. Każda z firm powinna opracować regulamin oceny wniosków o przyznanie dotacji. Na podstawie przyznanej przez komisję punktacji tworzona jest lista rankingowa.

Dotacje są przyznawane osobom, których wnioski zostały ocenione najwyżej. Firma szkoleniowa podpisuje z nimi umowę o dofinansowanie.

Działalności gospodarczej uruchomionej za unijny grant nie można zlikwidować ani zawiesić przez 12 miesięcy od jej rozpoczęcia. Jeżeli nowo powstała firma nie utrzyma się na rynku przez ten okres, środki finansowe przekazane uczestnikowi projektu podlegają zwrotowi.

Wspomniane wyżej bezzwrotne finansowe wsparcie pomostowe, jest wypłacane comiesięcznie przez pół roku od rozpoczęcia działalności gospodarczej, w wysokości nieprzekraczającej równowartości minimalnego wynagrodzenia. Wsparcie pomostowe może być przeznaczone, między innymi, na sfinansowanie kosztów opłat telekomunikacyjnych, wydatków na media i czynsz, kosztów zlecenia usług obcych - obsługi księgowej czy prawnej².

Szczegóły funkcjonowania tego działania znajdują się w dokumencie: Wytyczne Instytucji Pośredniczącej dla Beneficjentów (Projektodawców) i uczestników projektu ubiegających się o wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie wielkopolskim, Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia http://efs.wup.poznan.pl/att/programy/PO_KL/konkursy/2011/zamkniety_6_2_1/Wytyczne_IP_Dzialania_6_2.pdf

² http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/363923,jak_ubiegac_sie_o_wsparcie_z_funduszy_unijnych.html

Najnowsza lista tzw. operatorów wsparcia (w województwie wielkopolskim), a więc podmiotów, które realizują rekrutacje, szkolenia i ostatecznie udzielają dotacji, znajduje się na stronie <http://www.efs.wup.poznan.pl/strony/1647.php>

Każdorazowo, nowe instytucje wsparcia ogłaszane są na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu <http://efs.wup.poznan.pl/>

2. Dotacje z Powiatowych Urzędów Pracy na założenie działalności gospodarczej³

W przypadku Poznania, o środki na podjęcie działalności gospodarczej z PUP w może ubiegać się wyłącznie osoba bezrobotna:

- zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu,
- która zamierza uruchomić własną firmę na terenie powiatu poznańskiego lub miasta Poznania,
- która nie posiadała wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku,
- która spełnia pozostałe warunki zawarte w „Zasadach przyznawania bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej”⁴.

Co należy określić we wniosku do PUP-u?

- kwotę wnioskowanych środków,
- rodzaj działalności gospodarczej, którą bezrobotny zamierza podjąć,
- symbol podklasy rodzaju działalności określony zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD),
- kalkulację kosztów związanych z podjęciem działalności, jakie zostaną poniesione, a także źródła ich finansowania,
- specyfikę i harmonogram wydatków na zakup środków trwałych, urządzeń, maszyn, materiałów, towarów, usług i materiałów reklamowych oraz na pozyskanie lokalu,
- proponowaną formę zabezpieczenia zwrotu dotacji.

W poznańskim PUP-ie można obecnie uzyskać do 20.000 zł dofinansowania⁵. Ostatni nabór wniosków miał miejsce na przełomie lutego i marca. Nie wiadomo niestety, czy i kiedy odbędzie się kolejny nabór. Warto jednak na bieżąco śledzić stronę PUP-u i kontaktować się w tej kwestii bezpośrednio z urzędem.

Każdy powiatowy urząd pracy ma swoje regulacje na temat możliwości rozdysponowania środków, dlatego najlepiej skontaktować się z powiatowym urzędem pracy właściwym dla

³ <http://www.biznesplany24.pl/dofinansowanie-PUP.html>

⁴ Regulaminy, zasady, dokumenty – wszelkie informacje znajdziecie Państwo na stronie <http://www.pup.poznan.pl/kat/id/39>

⁵ Informacja telefoniczna z dn. 31.05.2012.

adresu zamieszkania i zapoznać się z regulaminem dotyczącym przyznawania bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej.

3. Dotacje z Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Działanie 312 Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw⁶

Kto może uzyskać dotacje?

- osoby fizyczne, osoby prawne - podejmujące lub prowadzące działalność gospodarczą,
- osoby nie będące płatnikiem KRUS-u,
- spółki prawa handlowego nieposiadające osobowości prawnej, wspólnicy spółek cywilnych – prowadzące działalność gospodarczą, jako mikroprzedsiębiorstwo;
- w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających złożenie wniosku nie uzyskały pomocy w ramach działania „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”, z Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki, 2007-2013”,
- posiadają siedzibę/są zameldowane na obszarze wiejskim/wiejsko- miejskim do 5 tys. mieszkańców .

Informacje o programie, w tym o zeszłorocznym konkursie, znajdują się na stronie <http://www.arimr.gov.pl/pomoc-unijna/prow-2007-2013/tworzenie-i-rozwoj-mikroprzedsiębiorstw.html>

Na co?

- budowa, przebudowa lub remont połączone z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych oraz nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych;
- zagospodarowanie terenu;
- zakup maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia i sprzętu;
- zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu podejmowanej lub rozwijanej działalności nierolniczej;
- zakup środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób (łącznie z kierowcą).

Pomoc udzielana jest w formie refundacji maksymalnie 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych inwestycji. Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi to od 100 tys. do 300 tys. zł (min.20 tys.) w zależności od ilości utworzonych miejsc pracy⁷.

⁶ http://www.agror.pl/pl/informator_tworzenie_i_rozwoj_mikroprzedsiębiorstw.php

⁷ <http://prow.rolnicy.com/>

Warunkiem otrzymania dotacji, jak wyżej wspomniano, jest zatrudnienie pracownika, ale także samozatrudnienie (rejestracja firmy następuje po otrzymaniu informacji o przyznaniu dofinansowania).

Informacja o możliwości składania Wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw objętego PROW 2007-2013 podawana jest na stronie internetowej Agencji www.arimr.gov.pl oraz co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, najpóźniej 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania wniosków o przyznanie pomocy. Informacja ta określa dzień rozpoczęcia oraz zakończenia terminu składania wniosków, który nie może być dłuższy niż 10 dni roboczych⁸.

Niestety nie wiadomo, czy w tym roku będzie taki konkurs. Więcej informacji można uzyskać w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która zarządza programem (np. za pośrednictwem bezpłatnego numeru infolinii, która czynna jest 7 dni w tygodniu w godz. 7 - 21: 0-800 38-00-84). Najlepiej już teraz zapoznać się z dokumentami i śledzić stronę ARMIR-u, aby nie przegapić ewentualnego nowego konkursu.

4. Lokalne Grupy Działania

Funduszami na zakładanie firm niezwiązanych z działalnością rolniczą na terenach wiejskich, dysponują także Lokalne Grupy Działania (oś 4 Leader PROW 2007-2013 w działaniu 413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju).

W tym przypadku wnioski o udzielenie wsparcia należy składać do właściwych miejscowo Lokalnych Grup Działania (LGD). Obecnie w LGD w całej Polsce trwają nabory.

Lista wszystkich LGD z Wlkp. dostępna jest na stronie <http://www.zosprp.poznan.pl/files/pliki/19.pdf>

5. Inicjatywa JEREMIE

Istnieją również inne, zwrotne źródła wsparcia na założenie działalności - w postaci pożyczek czy poręczeń. Na terenie województwa wielkopolskiego taką formą pomocy dla przedsiębiorców jest m.in. Inicjatywa JEREMIE⁹.

JEREMIE jest nową formą pomocy oferowaną mikro, małym i średnim przedsiębiorcom. Zakłada ona odejście od tradycyjnych dotacji, na rzecz zwrotnej pomocy finansowej w formie

⁸ http://www.arimr.gov.pl/fileadmin/pliki/Publikacje-biblioteka/Broszura_dz_312_sierpien_2011r.pdf

⁹ Fundusz pożyczkowy inicjatywy JEREMIE <http://www.jeremie.com.pl/>; lista podmiotów udzielających wsparcia <http://www.jeremie.com.pl/58,Do-kogo-zwrocic-sie-po-wsparcie.html>

kredytów, pożyczek i poręczeń. W województwie wielkopolskim na ten cel przeznaczono ponad 501 mln zł¹⁰.

Kto może skorzystać?

Inicjatywa JEREMIE ma pomóc przedsiębiorstwom, które na „zwykłym” rynku komercyjnym miałyby ogromne trudności z uzyskaniem kredytów. Inicjatywa skierowana jest przede wszystkim dla tych przedsiębiorstw, które:

- rozpoczynają działalność (startup-y) lub prowadzą ją od niedawna,
- nie posiadają historii kredytowej,
- nie posiadają zabezpieczeń o wystarczającej wartości.

W ramach Inicjatywy JEREMIE, środki muszą być przeznaczone na finansowanie działalności gospodarczej w zakresie jej budowy, rozbudowy lub rozszerzania, w szczególności na:

- realizację zasadniczych zmian procesu produkcyjnego - wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych,
- unowocześnienie składników majątku trwałego - zakup wyposażenia w maszyny, urządzenia, aparaty w tym także zakup środków transportu bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia,
- budowę instalacji i urządzeń sprzyjających oszczędności surowców i energii,
- informatyzację,
- dostosowanie przedsiębiorstwa do standardów i norm krajowych i unijnych,
- tworzenie nowych, trwałych miejsc pracy,
- inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorstwa.

Wsparcia finansowego w ramach Inicjatywy JEREMIE na terenie woj. wielkopolskiego udziela dziesięć instytucji wymienionych na stronie <http://www.jeremie.com.pl/wielkopolskie/gdzie-sie-zglosic/>

II. Inne możliwości wsparcia projektów

1. Konkursy i informacje o aktualnych naborach i rodzajach projektów znajdują się na:

- WRPO
<http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/index.php/konkursy-dokumenty177-3/aktualne-konkursy193> ;
- POKL
<http://www.efs.wup.poznan.pl/strony/1948.php> ,
<http://www.efs.wup.poznan.pl/strony/7.php>

¹⁰ <http://www.jeremie.com.pl/wielkopolskie/>

w „Aktualnościach”;

- POIG <http://poig.parp.gov.pl/index/index/1256> .\

2. Działanie 8.1 „Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 - 2013

W ramach Działania 8.1 przewidziano dofinansowanie w dziedzinie gospodarki elektronicznej na realizację projektów polegających na świadczeniu e-usługi.

Podmioty uprawnione do ubiegania się o wsparcie:

O dofinansowanie w ramach Działania 8.1 mogą ubiegać się mikroprzedsiębiorcy lub mali przedsiębiorcy posiadający siedzibę na terytorium RP, a w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną – miejsce zamieszkania na terytorium RP, którzy złożą wniosek o udzielenie wsparcia nie wcześniej niż w dniu wpisu przedsiębiorcy do KRS, EDG lub CEIDG i nie później niż przed upływem roku, licząc od dnia tego wpisu.

Wielkość wsparcia może wynosić do 70% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem. W przypadku mikroprzedsiębiorcy lub małego przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, który w roku złożenia wniosku o udzielenie wsparcia ma nie więcej niż 27 lat, wielkość wsparcia może wynosić do 80 % wydatków kwalifikowanych. Kryterium wieku przedsiębiorcy powinno być spełnione przez każdego wspólnika spółki cywilnej. Wartość wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem nie może być niższa niż 20 tysięcy złotych i nie może przekroczyć 700 tysięcy złotych.

E-usługa

W ramach działania 8.1 dofinansowanie mogą uzyskać projekty polegające na świadczeniu e-usług, przy czym projekty mogą obejmować wytworzenie produktów cyfrowych koniecznych do świadczenia e-usług.

Poprzez e-usługę – należy rozumieć:

- usługę świadczoną w sposób zautomatyzowany przez użycie technologii informacyjnych,
- za pomocą systemów teleinformatycznych w publicznych sieciach telekomunikacyjnych,
- na indywidualne żądanie usługobiorcy,
- bez jednoczesnej obecności stron w tej samej lokalizacji.

Do e-usług nie zalicza się:

- a) usług nadawczych radiowych i telewizyjnych,
- b) usług telekomunikacyjnych,
- c) dostawy następujących towarów i świadczenie następujących usług:
- towary, w przypadku których zamawianie i obsługa zamówienia odbywa się elektronicznie, płyty CD-ROM, dyskietki i podobne nośniki fizyczne, materiały drukowane, takie jak książki, biuletyny, gazety i czasopisma, płyty CD, kasety magnetofonowe, kasety wideo, płyty DVD, gry na płytach CD-ROM,
 - usługi świadczone przez prawników albo doradców finansowych, którzy udzielają swoim klientom porad za pomocą poczty elektronicznej,
 - usługi edukacyjne, w ramach których treść kursu przekazywana jest przez nauczyciela za pomocą Internetu lub sieci elektronicznej (czyli poprzez zdalne połączenie), usługi edukacyjne świadczone korespondencyjnie, zwłaszcza za pośrednictwem poczty,
 - usługi fizyczne off-line naprawy sprzętu komputerowego, hurtownie danych off-line,
 - usługi reklamowe, w szczególności w gazetach, na plakatach i w telewizji,
 - centra wsparcia telefonicznego, usługi telefoniczne świadczone przez Internet;
 - konwencjonalne usługi aukcyjne, przy których niezbędny jest udział człowieka, niezależnie od sposobu składania ofert,
 - usługi telefoniczne z elementem wideo,
 - dostęp do Internetu i stron World Wide Web.

3. Aniołowie biznesu

Anioł Biznesu to prywatny inwestor (przedsiębiorca lub zamożna osoba) wspierający wybrane pomysły biznesowe, głównie w początkowej fazie ich działalności (start-up). Angażuje on nie tylko środki finansowe, ale również swoją wiedzę, kontakty i doświadczenie biznesowe. Anioł Biznesu oferuje indywidualne zaangażowanie w przedsięwzięcie i współpracę z pomysłodawcą w bieżącej działalności i rozwoju firmy. Najczęściej zaangażowanie Anioła w projekt trwa od 3 do 6 lat, zysk otrzymuje on „wychodząc z inwestycji”, czyli odsprzedając swoje udziały.

Typowy Anioł Biznesu:

- w portfelu inwestycyjnym dysponuje kwotą 100 tys. – 5 mln zł (3 – 10% majątku)
- jest gotowy podejmować ryzyko związane z inwestowaniem w małe, startujące firmy
- oczekuje wysokich zysków
- ma doświadczenie zdobyte jako przedsiębiorca lub manager
- wspiera merytorycznie rozwój dofinansowywanej firmy¹¹.

¹¹ <http://www.lba.pl/kim-jest-anioł>

Więcej informacji na <http://www.lba.pl/>

III. Przydatne linki – przedsiębiorczość w UE, przepisy, przetargi, dotacje itp.

W szukaniu pomysłów i prowadzeniu działalności gospodarczej z pewnością przydatne okażą się następujące strony:

- Enterprise Europe Network
<http://www.een.org.pl/index.php>
http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm
- Europejski portal dla małych przedsiębiorstw
http://ec.europa.eu/small-business/index_pl.htm
- Portal Twoja Europa/Przedsiębiorstwa
- http://ec.europa.eu/youreurope/business/index_pl.htm#
- EU GO – Pojedyncze Punkty Kontaktowe
<http://www.eu-go.gov.pl/pl/dla-przedsiębiorcy/>
http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/index_pl.htm
- SOLVIT
http://ec.europa.eu/solvit/site/index_pl.htm
- Elektroniczny biuletyn zamówień publicznych (TED)
<http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>
- Strona Komisji Europejskiej dla przedsiębiorstw i przemysłu
http://ec.europa.eu/enterprise/index_pl.htm
- Kwalifikator dla sektora MSP, wg załącznika I do rozporządzenia Komisji nr 800/2008 r.
<http://kwalifikator.een.org.pl/>
- Strona Komisji Europejskiej poświęcona zagadnieniom z obszaru rynku wewnętrznego
http://ec.europa.eu/internal_market/index_en.htm
- Sieć europejskich centrów konsumenckich
http://ec.europa.eu/consumers/redress/ecc_network/index_en.htm
- FIN-NET (problemy związane z bankami lub innymi instytucjami finansowymi)
http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/how_en.htm
- Erasmus dla Młodych Przedsiębiorców
<http://www.erasmusentrepreneurs.eu/index.php?lan=pl>

A ponadto strony polskie:

- Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
<https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg.cms.engine/>
- Wirtualny InQbator
<http://www.wirtualnyinqbator.pl/>

- Akademia PARP - portal edukacyjny dla małych i średnich przedsiębiorstw z systemem bezpłatnych szkoleń internetowych
<http://www.akademiaparp.gov.pl/>
- Portal Młodych Profesjonalistów YOUNGPRO.PL
<http://youngpro.pl/>
- Strona Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad i Konsulatów RP
<http://polska.trade.gov.pl/>
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
<http://www.parp.gov.pl/index/main/>
- Informator o instytucjach wspierających przedsiębiorczość województwo wielkopolskie
http://www.wup.poznan.pl/att/informatory/Informator_o_instytucjach_wspierajacych_przedsiębiorczosc.pdf
- Instrumenty wsparcia przedsiębiorców – zestawienie
<http://www.mg.gov.pl/Wiadomosci/Przedsiębiorcy/Instrumenty+wsparcia+przedsiębiorców+zestawienie.htm>
- E-biznes
<http://www.web.gov.pl/>

IV. Dobre praktyki

Sprawą godną uwagi są dobre praktyki, czyli przykłady modelowych projektów wyróżniających się pod względem efektów realizacji.

Dobre praktyki na terenie województwa wielkopolskiego prezentowane są w:

- W zakresie WRPO, w Biuletynie informacyjnym *Nasz Region*
<http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/index.php/filmy-galerie-zdjecia-biuletyny/biuletyn>
- W zakresie POKL na <http://www.dobrepraktyki.pl/>
- Inne np. http://www.funduszeonline.pl/dobre_praktyki.dhtml?view=results

Źródła: wymienione w powyższych przypisach

Przygotował: Punkt Informacyjny Europe Direct – Poznań
Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

